

Sygn. akt II PK 64/12

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 3 października 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jerzy Kwaśniewski (przewodniczący)

SSN Bogusław Cudowski

SSN Romualda Spyt (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa M.I.
przeciwko Sądowi Rejonowemu w W.
o wynagrodzenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 3 października 2012 r.,
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Apelacyjnego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w W.
z dnia 2 sierpnia 2011 r., sygn. akt [...]

oddala skargę kasacyjną.

Uzasadnienie

W pozwie z 1 marca 2010 r., skierowanym przeciwko Sądowi Rejonowemu M.I. wniosła o ustalenie, że od 26 października 2009 r. pełni urząd na stanowisku

sędziego Sądu Okręgowego w Sądzie Rejonowym, zgodnie z aktem powołania przez Prezydenta RP z 21 października 2009 r., doręczonym jej 26 października 2009 r. Powódka wniosła także o zasądzenie na swoją rzecz kwoty 2.093,15 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem różnicy wynagrodzenia pomiędzy stawką awansową IV a V. W pkt 3 pozwu zawarła żądanie ustalenia, że przysługuje jej wynagrodzenie zasadnicze zgodne ze stawką V awansową od 26 października 2009 r.

W odpowiedzi na pozew prezes Sądu Rejonowego, wnosząc o oddalenie powództwa, wskazał, że przepis art. 91 a § 3 i 5 ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, w brzmieniu nadanym ustawą z 20 marca 2009 r. o zmianie tej ustawy i niektórych innych ustaw, dotyczy wynagrodzenia sędziego, które przysługiwać będzie w związku z objęciem nowego stanowiska, a nie wynagrodzenia, do którego sędzia miał już prawo przed objęciem nowego stanowiska. Wyraźnie wskazano w tym przepisie, że wynagrodzenie w stawce IV przysługuje sędziemu obejmującemu stanowisko w sądzie okręgowym. Bez wątplenia powódka jest sędzią Sądu Rejonowego i nie pełni obowiązków w Sądzie Okręgowym.

Wyrokiem z 11 marca 2011 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił powództwo co do żądania ustalenia, że powódka M.I. pełni urząd na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w Sądzie Rejonowym oraz co do ustalenia wynagrodzenia zasadniczego w V stawce awansowej. W punkcie II wyroku, któremu nadano rygor natychmiastowej wykonalności, Sąd zasądził od Sądu Rejonowego na rzecz powódki kwotę 7.316,69 zł z ustawowymi odsetkami od 1 stycznia 2011 r.

Stan faktyczny sprawy był niesporny. Powódka z dniem 21 października 2009 r. otrzymała awans poziomy na urząd sędziego sądu okręgowego w sądzie rejonowym na podstawie ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw.

Sąd wskazał, że grupa sędziów, którym Prezydent RP wręczył przed 22 stycznia 2009 r. nominację na stanowisko sędziego sądu okręgowego w sądzie rejonowym, otrzymuje wynagrodzenia adekwatne do stanowiska określonego w powołaniu. Późniejsze powołania nie konstytuują prawa do tego wyższego wynagrodzenia.

Sąd stwierdził także, że w jego ocenie żądanie opisane w pkt 3 pozwu sprowadza się w rzeczywistości do zastąpienia pracodawcy w określeniu nowych warunków płacy, co jest niedopuszczalne w świetle art. 262 § 2 pkt 1 k.p. Wynagrodzenia sędziowskie określają przepisy ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, zatem w tym zakresie brak jest możliwości wyrokowania.

Odnosnie do żądania powódki dotyczącego zasądzenia różnicy między otrzymywanym wynagrodzeniem sędziowskim a tym, które powinno być następstwem treści aktu powołania, Sąd stwierdził, że ustawy regulujące instytucję awansu poziomego stworzyły co najmniej 2 grupy sędziów, różnicując ich uprawnienia płacowe w zależności od daty otrzymania nominacji. Tego rodzaju regulacja jest klasycznym przykładem naruszenia zasady równego traktowania w zatrudnieniu, w szczególności art. 18^{3c} k.p. Sąd wskazał, że nie jest dopuszczalne z punktu widzenia ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych ani w świetle Kodeksu pracy, by zajmujący równorzędne stanowisko sędziowie - w zależności od daty powołania - otrzymywali wynagrodzenie zasadnicze w różnej wysokości. Wysokość wynagrodzenia jest następstwem powołania. Prezydent określił stanowisko powódki, zatem winna otrzymywać wynagrodzenie w wysokości odpowiadającej otrzymanemu stanowisku. Brak zatem przyznania powódce należnego, z uwagi na przysługujący tytuł, wynagrodzenia, a przyznanie takiego wynagrodzenia sędziom posiadającym taki sam tytuł tylko z uwagi na datę nominacji, uznał sąd pierwszej instancji za przejaw dyskryminacji, co w świetle art. 18^{3d} k.p. uzasadniało przyznanie odszkodowania, którego wysokość stanowi różnica w wynagrodzeniu do daty wyrokowania.

Apelację od powyższego wyroku wniosły obie strony. Powódka, zaskarżyła wyrok w części oddalającej powództwo i zarzuciła: naruszenie art. 4 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw, przez jego błędną wykładnię, z naruszeniem zasad ustrojowych RP określonych w art. 2, 8, 10, 87 ust. 1, 95 ust. 1, 126, 144 ust. 1 i 3 pkt 17, 178 pkt 1, 180 ust. 1 i 2 Konstytucji RP i naruszeniem art. 55 § 1, 65 § 1 i 91 § 1 ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, co doprowadziło do oddalenia roszczenia o zapłatę zaległego wynagrodzenia i zasądzenie w to miejsce odszkodowania na mocy art. 18^{3d} k.p.; naruszenie

art. 189 k.p.c., przez oddalenie roszczeń o ustalenie, że powódka pełni urząd sędziego sądu okręgowego w sądzie rejonowym oraz że przysługuje jej wynagrodzenie zasadnicze według stawki V awansowej od 26 października 2001 r., przy jednoczesnym niestwierdzeniu przez Sąd braku przesłanek powództwa o ustalenie; naruszenie art. 325 i 328 § 2 k.p.c., przez wzajemnie sprzeczne stwierdzenie pomiędzy sentencją a uzasadnieniem wyroku, że status powódki został w sposób niepodważalny opisany w akcie powołania i zarazem oddalenie w sentencji roszczenia powódki o ustalenie, że pełni ona urząd sędziego sądu okręgowego w sądzie rejonowym, pomimo braku stwierdzenia przez sąd nieistnienia materialnoprawnych przesłanek powództwa o ustalenie z art. 189 k.p.c.; naruszenie art. 325 k.p.c., poprzez zamieszczenie w sentencji wyroku rozstrzygnięcia o oddaleniu żądania ustalenia przez sąd wynagrodzenia, chociaż powódka nie zgłaszała takiego roszczenia, a domagała się ustalenia, że przysługuje jej wynagrodzenie w stawce V od 26 października 2009 r.; naruszenie art. 328 § 2 k.p.c., przez brak wskazania w uzasadnieniu podstawy faktycznej i wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku w zakresie zasądzenia odsetek od 1 stycznia 2011 r.

Sąd Rejonowy zaskarżył wyrok w pkt II, tj. odnośnie do zasądzenia na rzecz powódki kwoty 7.316,99 zł z ustawowymi odsetkami od 1 stycznia 2011 r. Zarzucił naruszenie art. 18^{3c} k.p. i art. 18^{3d} k.p., przez ich niewłaściwe zastosowanie, wskutek wadliwego przyjęcia, że pozwany, jako pracodawca, naruszył zasadę równego traktowania w zatrudnieniu, naruszenie art. 328 § 2 k.p.c., przez lakoniczność uzasadnienia wyroku, brak dostatecznego wskazania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia i wyjaśnienia, dlaczego zostało ono oparte na art. 18^{3c} k.p. oraz brak wskazania podstawy prawnej zezwalającej na orzekanie w zakresie szerszym niż to wynika z żądania pozwu, naruszenie art. 321 § 1 k.p.c. i art. 477¹ k.p.c., tj. przekroczenie granic wyrokowania przez orzekanie co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem powódki, a w zakresie żądań pozwu - przez zasądzenie ponad żądanie.

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 2 sierpnia 2011 r. oddalił apelację powódki oraz – w uwzględnieniu apelacji strony pozwanej - uchylił zaskarżony wyrok w pkt II w części zasądzającej od strony

pozwaney na rzecz powódki kwotę 5.223,44 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 stycznia 2011 r. i postępowanie w tej części umorzył oraz zmienił zaskarżony wyrok w części zasądzającej od strony pozwaney na rzecz powódki kwotę 2.093,15 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 stycznia 2011 r. i w tej części powództwo oddalił.

Sąd drugiej instancji uznał, że apelacja powódki nie jest uzasadniona. Wskazał, że prawidłowa wykładnia art. 4 pkt 1 i 3 ustawy z 19 października 2008 r. istotnie nasuwa poważne wątpliwości z powodu zastosowania wadliwej techniki legislacyjnej. Odnosząc się do projektu ustawy, Sąd stwierdził jednak, że nie jest powołany do samodzielnej oceny niezgodności art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych i niektórych innych ustaw z przepisami Konstytucji. Zauważył również, że w Trybunale Konstytucyjnym znajduje się pytanie prawne Prezydenta RP o zbadanie zgodności art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. z art. 178 ust. 2, 179 i 180 ust. 2 Konstytucji RP, a także z art. 24 i 25 ustawy zasadniczej. Za niecelowe Sąd Apelacyjny uznał przedstawianie następnego pytania tej samej treści.

Sąd Apelacyjny uznał, że wykładnia art. 4 ust. 1 i 3 ustawy prowadzi do wniosku, że powódka po powołaniu na stanowisko sędziego sądu okręgowego w sądzie rejonowym utraciła ten tytuł zawodowy i stała się sędzią sądu rejonowego z mocy art. 4 pkt 3 w związku z art. 4 pkt 1 niezwłocznie po doręczeniu jej powołania, czyli od 27 października 2009 r.

Odnosząc się do żądania ustalenia, że powódce przysługuje wynagrodzenie zasadnicze zgodne ze stawką V awansową od 26 października 2009 r., Sąd drugiej instancji stwierdził, że powództwo o ustalenie ma w zasadzie charakter prewencyjny. Podstawą jego wytoczenia jest art. 189 k.p.c. uzależniający to powództwo od istnienia interesu prawnego po stronie powoda. Powództwo nie może być zatem uwzględnione, gdy interes prawny nie zostanie wykazany bądź może być zaspokojony przez uwzględnienie żądania o świadczenie. Tak jest w niniejszej sprawie, gdyż uwzględnienie żądania pieniężnego z pkt 3 pozwu automatycznie przesądzałoby o stawce awansowej powódki, która nie jest niezmienna.

Odnosząc się do apelacji strony pozwanej, Sąd Apelacyjny stwierdził, że trafnie w niej podniesiono, iż przepisy Kodeksu pracy o skutkach naruszenia zasady równego traktowania w zatrudnieniu nie mogły stanowić podstawy rozstrzygnięcia żądania o wyrównanie wynagrodzenia, a Sąd pierwszej instancji z naruszeniem art. 321 § 1 k.p.c. i 477¹ k.p.c. orzekł ponad żądanie zgłoszone przez powódkę i zasądził na jej rzecz kwotę 7.316,69 zł według wyliczenia różnicy wynagrodzenia brutto z dnia 17 stycznia 2011 r. sporządzonego przez pracodawcę, zamiast dochodzonej w pozwie kwoty 2.093,15 zł. Poza tym Sąd Apelacyjny stwierdził, że art. 91a § 1 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych nie dawał podstawy do uwzględnienia żądania powódki wyrównania wynagrodzenia za okres od 26 października 2009 r. do wysokości wynikającej z V stawki awansowej.

Powódka zaskarżyła ten wyrok skargą kasacyjną w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na wynik postępowania poprzez: brak dostatecznego wyjaśnienia w uzasadnieniu wyroku przez Sąd Apelacyjny, ile powinno wynieść wynagrodzenie należne powódce w okresie od 26 października 2009 r. do dnia wytoczenia powództwa oraz czy wypłacone jej wynagrodzenie w tym okresie odpowiadało wynagrodzeniu zasadniczemu wypłaconemu sędziom sądów rejonowych, objętym tzw. awansem poziomym przed 22 stycznia 2009 r., o takim samym stażu pracy jak powódka - w tym zakresie doszło do niewyjaśnienia istoty sprawy oraz do naruszenia wymagań, jakie powinno spełniać uzasadnienie wyroku (art. 328 § 2 k.p.c.), brak dostatecznego wyjaśnienia w uzasadnieniu wyroku podstawy prawnej oddalenia powództwa w zakresie żądania zapłaty (art. 328 § 2 k.p.c.), a także naruszenie prawa materialnego przez: błędną wykładnię art. 4 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw oraz art. 91a § 1 ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 20 marca 2009 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, z naruszeniem zasad ustrojowych Rzeczypospolitej Polskiej określonych w art. 10 i art. 179, a zwłaszcza w art. 180 ust. 1 i ust. 2, Konstytucji RP, przy jednoczesnym niezwróceniu się przez Sąd Apelacyjny z pytaniem prawnym do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie

zgodności art. 4 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw w sytuacji, gdy - zdaniem Sądu Apelacyjnego - przepisy te wzbudzają wątpliwości co do zgodności z Konstytucją; niezastosowanie art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw, a także art. 91a § 1 ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 20 marca 2009 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych w sytuacji, gdy Sąd przyjął, że przepis art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. ma zastosowanie do sędziów, którzy uzyskali awans poziomy po dniu 21 stycznia 2009 r.

W uzasadnieniu skarżąca wskazała, że Sąd Apelacyjny w istocie nie przeprowadził wykładni przepisów prawa stanowiących podstawę materialnoprawną rozstrzygnięcia, lecz dokonał porównania projektu ustawy i treści uchwalonej ustawy, stawiając w efekcie tezę o zastosowaniu „wadliwej techniki legislacyjnej” oraz że „został on [przepis art. 4 pkt 3 ustawy z 19 grudnia 2008 r.] sformułowany w sposób świadczący o braku zdolności przewidywania jego skutków”. Tak więc Sąd dokonał analizy rozbieżności pomiędzy zamiarem projektodawcy odtworzonym z uzasadnienia projektu ustawy, a jego wyrażeniem w tekście ustawy, tak jakby chodziło o wykładnię oświadczenia woli, a nie o wykładnię przepisów prawa.

Stwierdziła także, że wykładnia rozszerzająca zakres podmiotowy przepisu art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. narusza zasadę z art. 180 Konstytucji RP i kłóci się z poglądem, że Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym. Narusza ona zasadę ochrony praw słusznie nabytych w zakresie prawa sędziego do wynagrodzenia zgodnego ze stanowiskiem sędziego sądu okręgowego bądź sędziego sądu apelacyjnego, a także art. 178 ust. 2 Konstytucji. Użycie przez ustawodawcę w art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. eufemistycznego określenia, że sędziowie „stają się sędziami na stanowiskach sędziego sądu rejonowego i sędziami sądu okręgowego” jest równoznaczne z przeniesieniem na inne stanowiska w rozumieniu art. 180 ust. 2 Konstytucji. Przepis ten zezwala na przeniesienie sędziego na inne stanowisko przy łącznym spełnieniu dwóch przesłanek: na podstawie orzeczenia sądu i tylko w

przypadkach określonych w ustawie. W innych wypadkach sędziowie są nieusuwalni. Powołany art. 179 Konstytucji nie daje możliwości powoływania sędziów przez Prezydenta na stanowiska sędziowskie prawnie nieistniejące, powoływania, które byłoby bezskuteczne w chwili wydawania przez Prezydenta aktów o powołaniu i prawnie bezskutecznego doręczania przez Prezydenta mianowanym sędziom aktu powołania. Ponadto Prezydent powołuje sędziów tylko na stanowiska wyższe w stosunku do tych, które zajmowali poprzednio. Nie istnieją powołania na stanowiska równorzędne.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pełnomocnik strony pozwanej wniósł o jej oddalenie. W uzasadnieniu wskazał, że rozstrzygnięcie Sądu Apelacyjnego znajduje oparcie w orzecznictwie Sądu Najwyższego, przywołując uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2011 r., II PZP 2/11, formułującą tezę, że przepis art. 4 pkt 1 ustawy zmieniającej z 19 grudnia 2008 r. ma odpowiednie zastosowanie do sędziów, których wnioski zostały rozpoznane zgodnie z art. 4 pkt 3 tej ustawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu z drugiej podstawy kasacyjnej, wskazać należy, że na temat wagi naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. jako podstawy skargi kasacyjnej Sąd Najwyższy wypowiadał się wielokrotnie. Przykładowo w wyroku z 15 lipca 2011 r., I UK 325/10 (LEX nr 949020) Sąd Najwyższy uznał, że zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. może być usprawiedliwiony tylko w tych wyjątkowych przypadkach, w których treść uzasadnienia orzeczenia Sądu drugiej instancji uniemożliwia całkowicie dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia. Z kolei w wyroku z 6 lipca 2011 r., I CSK 67/11 (LEX nr 970061) Sąd Najwyższy wskazał, że obraza art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. stanowi usprawiedliwioną podstawę skargi kasacyjnej wtedy, gdy uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie ma wszystkich koniecznych elementów bądź zawiera kardynalne braki, które uniemożliwiają kontrolę kasacyjną. Podobną myśl zawarł Sąd Najwyższy w motywach w wyroku z 2 czerwca 2011 r., I CSK 581/10 (LEX nr 950715),

wywodząc, że przez sporządzenie uzasadnienia nieodpowiadającego warunkom, jakie stawia wymieniony przepis, może wyjątkowo wypełniać podstawę kasacyjną przewidzianą w art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. Ma to jednak miejsce wówczas, gdy wskutek uchybienia konkretnym wymaganiom określonym w art. 328 § 2 k.p.c. zaskarżone orzeczenie nie poddaje się kontroli kasacyjnej, czyli gdy stwierdzone wady mogły mieć szczególnie negatywny wpływ na wynik sprawy. Analogicznie rozstrzygnął tę kwestę Sąd Najwyższy w wyrokach I PK 139/10; II UK 338/10; I PK 138/10, I UK 357/10, I PK 272/10, II UK 323/10, II UK 346/10, II UK 338/10, I PK 171/10. Także doktryna aprobuje przedstawioną interpretację (por. Komentarz A. Jakubeckiego do art. 328 k.p.c. i podana tam literatura (w:) Komentarz do Kodeksu Postępowania cywilnego, pod. Red. Dolecki H, Wiśniewski T, LEX 2011, por. też Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz pod red. A. Zielińskiego, Warszawa 2008 r., s. 504-506 i cyt. tam literatura). Zatem, według dominującego poglądu nauki i judykatury, o uchybieniu przepisowi art. 328 § 2 można mówić jedynie wtedy, gdy uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia nie zawiera danych pozwalających na kontrolę tego rozstrzygnięcia. Jednakże w sprawie niniejszej taka sytuacja nie zachodzi, mimo dostrzeżenia przez Sąd Najwyższy pewnego mankamentu. W istocie, w motywach rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego roszczenie powódki o wyrównanie wynagrodzenia według V stawki awansowej od 26 października 2009 r. ocenione zostało wyłącznie w kontekście art. 91a § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.) – bez odniesienia się do treści art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2009 r. Nr 1, poz. 4). Nie sposób jednak twierdzić, że z tego powodu doszło do nierozpoznania istoty sprawy w opisanym zakresie. Uchybienie to można oceniać wyłącznie w aspekcie naruszenia prawa materialnego. Oceniając ten zarzut w takim właśnie kontekście, Sąd Najwyższy stwierdza, że zaskarżony wyrok odpowiada prawu z przyczyn, które zostaną wyjaśnione w argumentacji odnoszącej się do pierwszej podstawy kasacyjnej.

Ocena zarzutów naruszenia prawa materialnego prowadzi do konieczności przeanalizowania całego kontekstu prawnego niniejszej sprawy. Z dniem 1 lipca 2007 r., ustawą z dnia 29 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju

sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 136, poz. 959 ze zm.), wprowadzono instytucję tzw. awansu poziomego sędziów. Ustawodawca na podstawie art. 1 pkt 18 dodał do ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych art. 55 § 2a stanowiący, że sędziowie sądów powszechnych mogą być powoływani także na stanowiska: sędziego sądu okręgowego w sądzie rejonowym oraz sędziego sądu apelacyjnego w sądzie okręgowym. Stosownie do art. 1 pkt 24 powyższej ustawy zmieniającej, dodano art. 63a, w myśl którego na stanowisko sędziego sądu okręgowego w sądzie rejonowym może być powołany sędzia sądu rejonowego, który pełnił służbę na zajmowanym stanowisku co najmniej piętnaście lat i po osiągnięciu drugiej stawki awansowej wynagrodzenia zasadniczego nie był ukarany karą dyscyplinarną ani nie otrzymał wytknięcia uchybienia, o którym mowa w art. 40, ani nie miał zwróconej uwagi w trybie określonym w art. 37 § 4, oraz art. 64a, który stanowił, że na stanowisko sędziego sądu apelacyjnego w sądzie okręgowym może być powołany sędzia sądu okręgowego, który pełnił służbę na zajmowanym stanowisku co najmniej piętnaście lat i po osiągnięciu drugiej stawki awansowej wynagrodzenia zasadniczego nie był ukarany karą dyscyplinarną ani nie otrzymał wytknięcia uchybienia, o którym mowa w art. 40, ani nie miał zwróconej uwagi w trybie określonym w art. 37 § 4. Na mocy powyższej ustawy dodano też art. 65b, który w § 4 wprowadził zasadę, że stanowisko sędziego sądu okręgowego w sądzie rejonowym jest równorzędne pod względem wynagrodzenia ze stanowiskiem sędziego sądu okręgowego, a stanowisko sędziego apelacyjnego w sądzie okręgowym - ze stanowiskiem sędziego sądu apelacyjnego. Do wynagrodzeń tych sędziów stosowało się przepisy art. 91 § 1a, 3 i 4 ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych. Oznaczało to, że awansowany na podstawie komentowanych przepisów sędzia uzyskiwał prawo do wynagrodzenia wedle stawki podstawowej sędziego odpowiednio sądu okręgowego i apelacyjnego oraz po odpowiednim stażu na stanowisku wynikającym z awansu miał prawo do pierwszej i drugiej stawki awansowej. W przypadku powołania na stanowisko sędziego sądu okręgowego w sądzie rejonowym stawkę podstawową należało więc ustalić przy zastosowaniu mnożnika kwoty bazowej 3,9 (wielokrotność odpowiedniej kwoty bazowej) na podstawie § 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6 maja 2003 r. w sprawie stawek podstawowych

wynagrodzenia zasadniczego sędziów sądów powszechnych, asesorów i aplikantów sądowych oraz stawek dodatku funkcyjnego sędziów (Dz.U. Nr 83, poz. 761 ze zm.).

Na mocy ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw, obowiązującej od dnia 22 stycznia 2009 r., zniesiono instytucję awansu poziomego. Z dniem wejścia w życie tej ustawy sędziowie powołani na stanowisko sędziego sądu okręgowego w sądzie rejonowym i sędziego sądu apelacyjnego w sądzie okręgowym stali się, odpowiednio, sędziami sądów rejonowych i sędziami sądów okręgowych, które stanowią ich miejsce służbowe, zachowując prawo do wynagrodzenia nabytego na podstawie ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (art. 4 pkt 1). Przepis intertemporalny ustawy, zawarty w art. 4 pkt 3, stanowił, że wnioski złożone w trybie art. 65a przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, podlegają rozpoznaniu na podstawie przepisów dotychczasowych. Na mocy tych unormowań sędziowie, którzy złożyli wnioski o awans poziomy przed zniesieniem tej instytucji, zachowywali nie tylko prawo do jego uzyskania, ale także do wynikającego z tego awansu wynagrodzenia ustalanego wedle wyżej przedstawianych zasad.

Przepis art. 4 pkt 3 nakazuje rozpoznanie wniosków złożonych przed dniem wejścia ustawy wedle przepisów dotychczasowych. Oznacza to powołanie na stanowisko wynikające z awansu poziomego, następnie zaś z mocy prawa (art. 4 ust. 1) powrót na stanowisko odpowiednio sędziego sądu rejonowego i sędziego sądu okręgowego, z zachowaniem prawa do wynagrodzenia nabytego na podstawie ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw. Sędziowie awansowani po 21 stycznia 2009 r. traktowani są więc jak sędziowie, którzy uzyskali awans w czasie obowiązywania przepisów ustawy w brzmieniu wprowadzonym ustawą z dnia 29 czerwca 2007 r. Po zniesieniu „awansów poziomych” awansowany sędzia - niezależnie od daty awansu - zachował prawo do wynagrodzenia w stawce podstawowej dla sędziego odpowiednio sądu okręgowego i sądu apelacyjnego, a więc przy zastosowaniu mnożnika kwoty bazowej odpowiednio 3,9 i 4,6.

Kolejna zmiana legislacyjna wprowadzona została od dnia 22 kwietnia 2009 r. - ustawą z dnia 20 marca 2009 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 56, poz. 456). Na jej podstawie uległy całościowej zmianie zasady wynagradzania sędziów. Art. 91 § 1 otrzymał brzmienie: „Wysokość wynagrodzenia sędziów, zajmujących równorzędne stanowiska sędziowskie, różnicuje staż pracy lub pełnione funkcje”. Po art. 91 dodano art. 91a. Zgodnie z jego § 1: „Sędziemu obejmującemu stanowisko w sądzie rejonowym przysługuje wynagrodzenie zasadnicze w stawce pierwszej. Sędziemu obejmującemu stanowisko w sądzie okręgowym przysługuje wynagrodzenie zasadnicze w stawce czwartej, a jeżeli na niższym stanowisku otrzymywał już wynagrodzenie w stawce czwartej albo piątej - przysługuje mu wynagrodzenie zasadnicze w stawce, odpowiednio, piątej albo szóstej. Sędziemu obejmującemu stanowisko w sądzie apelacyjnym przysługuje wynagrodzenie zasadnicze w stawce siódmej, a jeżeli na niższym stanowisku otrzymywał już wynagrodzenie w stawce siódmej albo ósmej - przysługuje mu wynagrodzenie zasadnicze w stawce, odpowiednio, ósmej albo dziewiątej”.

Na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 20 marca 2009 r. wynagrodzenia zasadnicze sędziów sądów rejonowych określa się w stawkach od pierwszej do czwartej, wynagrodzenia zasadnicze sędziów sądów okręgowych - w stawkach od czwartej do siódmej, a wynagrodzenia zasadnicze sędziów sądów apelacyjnych - w stawkach od siódmej do dziesiątej, według zasad określonych w ust. 2-4. Wedle jego ust. 2, stawkę wynagrodzenia zasadniczego sędziego ustala się uwzględniając staż pracy sędziego na stanowisku zajmowanym w dniu 1 stycznia 2009 r., a jeżeli jest to korzystniejsze - staż pracy sędziego na wszystkich dotychczas zajmowanych stanowiskach sędziowskich lub prokuratorskich (ogólny staż pracy); uwzględnienie ogólnego stażu pracy nie może jednak stanowić podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego sądu okręgowego w stawce szóstej i siódmej, a w przypadku sędziego sądu apelacyjnego - w stawce dziewiątej i dziesiątej. Staż pracy na zajmowanym stanowisku oraz ogólny staż pracy, niezbędny do uzyskania poszczególnych stawek wynagrodzenia zasadniczego, określa tabela, stanowiąca załącznik nr 3 do niniejszej ustawy.

Powyższa nowelizacja zobowiązywała do zaktualizowania wynagrodzeń wszystkich sędziów od dnia 1 stycznia 2009 r. (vide: art. 8 ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw) według zasad wynikających z art. 10 tej ustawy, a więc zgodnie z jej załącznikiem nr 3. Aktualne przepisy przewidują wspólną stawkę wynagrodzenia - czwartą - dla sędziego sądu rejonowego (najwyższą) i sędziego sądu okręgowego (najniższą), a także wspólną stawkę wynagrodzenia - siódmą - dla sędziego sądu okręgowego (najwyższą) i sędziego sądu apelacyjnego (najniższą). Sędziom, którzy uzyskali awans poziomy, a następnie na powrót stali się sędziami odpowiednio sądów rejonowych i sądów okręgowych, przysługiwała zatem właściwa ze względu na staż pracy (ogólny lub na danym stanowisku) stawka wynagrodzenia zasadniczego sędziego odpowiednio sądu rejonowego i sędziego sądu okręgowego. Jedynie w przypadku gdy była ona niższa niż najniższa stawka sądu wyższego, wynagrodzenie należało podwyższyć do wysokości wynikającej z tej najniższej stawki. Tego bowiem wymagało zachowanie „prawa do wynagrodzenia nabytego na podstawie ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw”. Równorzędność wynagrodzenia należy więc odnosić do najniższej stawki sędziego odpowiednio sądu okręgowego i sądu apelacyjnego, która zastąpiła dotychczasową stawkę podstawową. Ci sędziowie, którzy wedle swojego stażu pracy na stanowisku sędziego uzyskali stawkę czwartą i siódmą, pozostawali przy wynagrodzeniu ustalonym na podstawie tych stawek, bowiem ich wynagrodzenie w tej stawce było równorzędne z wynagrodzeniem w sądzie wyższej instancji.

Przyznanie więc uprzedniemu sędziemu sądu okręgowego w sądzie rejonowym stawki czwartej i uprzedniemu sędziemu sądu apelacyjnego w sądzie okręgowym stawki siódmej gwarantowało zachowanie ich uprawnień do równorzędności wynagrodzenia z wynagrodzeniem wynikającym z awansu poziomego i nie naruszało art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw.

Zasady powyższe obowiązują wobec wszystkich sędziów, którzy uzyskali awans poziomy - niezależnie od daty otrzymania aktu powołania.

Na podstawie art. 4 pkt 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw, wnioski o awans poziomy złożone przed dniem wejścia w życie tej ustawy, podlegały rozpoznaniu na podstawie przepisów dotychczasowych. Konsekwencją tego uprawnienia, respektującego zasadę ochrony praw nabytych, było uzyskanie „prawa do wynagrodzenia nabytego na podstawie ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw”. Gwarancja wynikająca z tego przepisu dotyczy wynagrodzenia równorzędnego z wynagrodzeniem sędziego odpowiednio sądu okręgowego i sądu apelacyjnego - w najniższej stawce wynagrodzenia zasadniczego. Istotnie, sędziowie awansowani po dniu 21 stycznia 2009 r., legitymujący się odpowiednio długim stażem (uposażeni według najwyższej stawki sądu niższego), w wyniku tego awansu nie uzyskiwali faktycznej podwyżki wynagrodzenia. Nie jest to jednak konsekwencja braku „równorzędności wynagrodzenia”, lecz skutek zmian zasad wynagradzania, które, między innymi, wprowadziły możliwość uzyskania przez sędziego sądu niższej instancji wynagrodzenia na poziomie wynagrodzenia sędziego sądu wyższej instancji w stawce najniższej. Przepis art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. z racji zniesienia awansu poziomego nie gwarantuje sędziom wyższego wynagrodzenia niż to, które otrzymują sędziowie w tym samym sądzie. Inaczej rzecz ujmując, ustawodawca nie jest zobowiązany na podstawie tego przepisu do kształtowania wynagrodzeń sędziów w taki sposób, aby wśród sędziów danego sądu wyróżniać finansowo tych, którzy uprzednio uzyskali awans poziomy.

W zasadzie po uważnej analizie byłych i aktualnych zasad wynagradzania można przyjąć, że instytucja awansu poziomego w zakresie zasad wynagradzania zastąpiona została możliwością przyznania sędziemu o odpowiednio długim stażu wynagrodzenia równorzędnego z wynagrodzeniem w najniższej stawce obowiązującej w sądzie odpowiednio wyższej instancji. Sędzia legitymujący się obecnie stosownym stażem nie ma wprawdzie możliwości objęcia stanowiska sędziego sądu okręgowego w sądzie rejonowym i sędziego sądu apelacyjnego w sądzie okręgowym, ale uzyskuje prawo do wynagrodzenia odpowiednio jak sędzia sądu okręgowego i sędzia sądu apelacyjnego (w najniższych stawkach).

Stosownie do treści art. 91a § 1 ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych: „Sędziemu obejmującemu stanowisko w sądzie rejonowym przysługuje wynagrodzenie zasadnicze w stawce pierwszej. Sędziemu obejmującemu stanowisko w sądzie okręgowym przysługuje wynagrodzenie zasadnicze w stawce czwartej, a jeżeli na niższym stanowisku otrzymywał już wynagrodzenie w stawce czwartej albo piątej - przysługuje mu wynagrodzenie zasadnicze w stawce, odpowiednio, piątej albo szóstej. Sędziemu obejmującemu stanowisko w sądzie apelacyjnym przysługuje wynagrodzenie zasadnicze w stawce siódmej, a jeżeli na niższym stanowisku otrzymywał już wynagrodzenie w stawce siódmej albo ósmej - przysługuje mu wynagrodzenie zasadnicze w stawce, odpowiednio, ósmej albo dziewiątej”. Wszedł on w życie z mocą wsteczną od 1 stycznia 2009 r., na podstawie ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw. W myśl art. 8 tej ustawy, jej przepisy mają zastosowanie od dnia 1 stycznia 2009 r. do wynagrodzeń sędziów sądów powszechnych i wojskowych, sędziów Sądu Najwyższego, sędziów wojewódzkich sądów administracyjnych, sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego, prezesa i wiceprezesa Trybunału Konstytucyjnego, sędziów Trybunału Konstytucyjnego, prokuratorów powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, prokuratorów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury, prokuratorów Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, asesorów sądowych i prokuratorów, referendarzy sądowych oraz uposażeń sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku.

Przede wszystkim podkreślić należy, że komentowany przepis nie ma zastosowania do awansów poziomych uzyskanych od 22 stycznia 2009 r., na co wskazuje właśnie art. 4 pkt 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (*a contrario*). Stworzona w nim konstrukcja prawna prowadzi do traktowania ich tak, jakby awans nastąpił przed tym dniem, a więc zastosowanie mają przepisy wtedy obowiązujące (także w zakresie wynagrodzenia). Poza tym, przepis art. 91a § 1 w zakresie, w jakim dotyczy sędziów obejmujących stanowisko odpowiednio w sądzie okręgowym i apelacyjnym, odnosi się do awansu pionowego - powołania na stanowisko w

sądzie wyższej instancji. Sędzia powołany na stanowisko sędziego sądu okręgowego w sądzie rejonowym nie obejmował stanowiska w sądzie okręgowym, a sędzia powołany na stanowisko sędziego sądu apelacyjnego w sądzie okręgowym nie obejmował stanowiska w sądzie apelacyjnym. Nie następowało więc powołanie do objęcia stanowiska w sądzie wyższej instancji. Potwierdza to wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 maja 2012 r., K 7/10, w a w szczególności argumentacja przytoczona w jego uzasadnieniu, o czym niżej. Tym samym Sąd Najwyższy rozpoznający niniejszą skargę podziela w całości poglądy wyrażone w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2011 r., II PZP 2/11 (OSNP 2012 nr 5-6, poz. 56) oraz wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2011 r., II BP 23/10 (LEX nr 863954).

Jeśli zaś chodzi o kwestię zachowania standardów konstytucyjnych, to wyżej przytoczony wyrok Trybunału Konstytucyjnego K 7/10 rozstrzyga także o zgodności art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw z art. 2, art. 178 ust. 2, art. 179 i art. 180 ust. 2 Konstytucji RP w zakresie, w jakim stanowi, że sędziowie, o których mowa w tym przepisie, stają się, odpowiednio, sędziami sądów rejonowych i sędziami sądów okręgowych, które stanowią ich miejsce służbowe.

Trybunał Konstytucyjny podkreślił, że konstrukcja powołania sędziego, o którym mowa w art. 179 Konstytucji, prowadzi do nadania prawa jurysdykcji, wskazuje więc na konieczność przypisania sędziemu w akcie powołania określonego stanowiska i miejsca służbowego. Bez wskazania tych elementów sprawowanie urzędu sędziowskiego jest niemożliwe. Określenie rodzaju i szerokości sądu, do którego sędzia zostaje powołany, stanowi immanentną część aktu powołania. Trybunał podkreślił rozdźwięk między konstytucyjną konstrukcją powołania, zorientowaną na nadanie sędziemu inwestytury, a przez to zdeterminowanie zakresu jego obowiązków, a powołaniem sędziego w następstwie awansu poziomego, które w najmniejszym stopniu nie rzutowało na rodzaj i zakres czynności podejmowanych przez awansowanego sędziego. W wyniku awansu poziomego sędzia uzyskiwał co prawda tytuł sędziego wyższej instancji, lecz w ślad za tym nie zmieniał się zakres upoważnienia do sprawowania jurysdykcji. Tym samym sędzia sądu okręgowego w sądzie rejonowym, aby rzeczywiście orzekać w

sądzie okręgowym, musiałby uzyskać stosowne upoważnienie w trybie delegacji albo przejść procedurę awansu pionowego. Specyfika awansu poziomego przejawiała się również w tym, że sędzia awansowany poziomo rzeczywiście stawał się sędzią wyższej instancji dopiero po uzyskaniu awansu pionowego. Choć tytułarnie pozostawał sędzią sądu, do którego aspirował, to i tak musiał przejść całą procedurę awansową. Co więcej, w świetle art. 65b § 5 i 6 ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych jego sytuacja niczym nie różniła się od sytuacji pozostałych sędziów, zgłaszających swoje kandydatury na zwolnione lub utworzone stanowisko. Wcześniejsze uzyskanie awansu poziomego pozostawało całkowicie irrelewantne z punktu widzenia toczącej się procedury konkursowej. Tak więc omawianą instytucję nie sposób uznać za awans i łączyć jej z wymogiem uzyskania aktu powołania w rozumieniu przepisów Konstytucji. Akt powołania wpisany w konstrukcję awansu poziomego nie korespondował z kategorią powołania, funkcjonującą na gruncie przepisów Konstytucji. Ustawodawca posłużył się tu pojęciem konstytucyjnym, abstrahując zupełnie od konstytucyjnego znaczenia mechanizmu powołania. Konsekwencje uzyskania awansu poziomego ograniczały się jedynie do zmiany tytułu i podwyższenia wynagrodzenia tak awansowanego sędziego oraz otwarcia drogi do uzyskiwania wyższych stawek awansowych w przyszłości. Z punktu widzenia innych aspektów, wyznaczających status sędziego, takich jak przypisanie sędziemu nowego miejsca służbowego w rozumieniu ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych zmiana zakresu jego obowiązków czy też możliwość faktycznego orzekania w sądzie wyższej instancji, otrzymanie awansu poziomego było irrelewantne. Pomimo zachowania elementów proceduralnych, opisanych w art. 179 Konstytucji, akt Prezydenta prowadził jedynie do zmiany tytułu sędziego, co z kolei wiązało się ze zmianą jego wynagrodzenia. Tak kategorycznie wyrażone stanowisko znajduje swe potwierdzenie nie tylko na płaszczyźnie opisanych wyżej skutków awansu poziomego, lecz także w sposobie uregulowania trybu uzyskania tegoż awansu. Z uwagi na zawarte w art. 63a i art. 64a ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych „półautomatyczne” kryteria awansu poziomego, osoby ubiegające się o stanowisko sędziego sądu okręgowego w sądzie rejonowym czy sędziego sądu apelacyjnego w sądzie okręgowym nie były wyłaniane w drodze konkursu, a ich praca nie podlegała merytorycznej ocenie. W rezultacie Krajowa

Rada Sądownictwa była związana złożonym wnioskiem i, wyjąwszy przypadek niespełnienia przez kandydata wymogów formalnych, nie mogła odmówić przedstawienia takiej kandydatury Prezydentowi. Tym samym ustawodawca pozbawił Krajową Radę Sądownictwa możliwości samodzielnego decydowania o złożeniu wspomnianego wniosku. Na gruncie analizowanej sytuacji widać wyraźnie, że w świetle tak ograniczonej roli Krajowej Rady Sądownictwa nie sposób mówić o „powołaniu” w rozumieniu art. 179 Konstytucji. Rozpatrywanie powyższej kwestii z punktu widzenia konstytucyjnej konstrukcji „powołania” nie daje się bowiem pogodzić z realizacją ustrojowej funkcji Krajowej Rady Sądownictwa. Spojrzenie z tej perspektywy wyłania kolejny argument na rzecz przyjętego przez Trybunał stanowiska, że użyte przez ustawodawcę pojęcie nie jest „powołaniem” w rozumieniu przepisów Konstytucji. Z tego też względu Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że art. 179 Konstytucji jest nieadekwatnym wzorcem kontroli art. 4 pkt 1 ustawy z 2008 r.

Z kolei w odniesieniu do problemu „zmiany stanowiska” w rozumieniu art. 180 ust. 2 Konstytucji, Trybunał przyjął, że „zmiana stanowiska sędziowskiego” wiąże się ze zmianą dotychczasowego zakresu jurysdykcji lub ze sprawowaniem przez sędziego urzędu w sądzie innego niż do tej pory szczebla, gdyż obejmowane przez sędziego „stanowisko sędziowskie” oznacza spełnianie (wykonywanie) urzędu sędziego w sądzie określonego szczebla (rangi, rzędu), a więc określa zarazem, determinowany rangą tego sądu i przepisami ustaw procesowych, rzeczowy zakres jurysdykcji. Wejście w życie ustawy z 2008 r. nie wiązało się z przeniesieniem sędziów awansowanych poziomo na inne stanowiska sędziowskie w rozumieniu art. 180 ust. 2 Konstytucji. Zarówno sędziowie sądów okręgowych w sądach rejonowych jak i sędziowie sądów apelacyjnych w sądach okręgowych po uzyskaniu awansu poziomego zachowywali dotychczasowy zakres jurysdykcji (odpowiadający zakresowi jurysdykcji sędziów sądów rejonowych i sędziów sądów okręgowych). Co więcej, zachowanie przez sędziów awansowanych w tym trybie dotychczasowej inwestytury było jednym z głównych założeń, leżących u źródeł wprowadzenia konstrukcji awansów poziomych. Z uzasadnienia projektu ustawy wprowadzającej tę instytucję wynika bowiem, że podstawowym celem wspomnianej nowelizacji było zrewidowanie zasad wynagradzania sędziów legitymujących się

długoletnim stażem i nienagannym pełnieniem służby przy jednoczesnym powołaniu na stanowiska *de facto* tożsame z dotychczas zajmowanymi. Również postrzeganie zmiany w zakresie wynagrodzeń sędziowskich jako elementu zmiany stanowiska nie doprowadziło Trybunału Konstytucyjnego do przyjęcia, że chodzi o zmianę stanowiska w rozumieniu art. 180 ust. 2 Konstytucji. W tym kontekście podkreślono, że zniesienie awansów poziomych realizowało konstytucyjny nakaz powiązania wysokości wynagrodzenia sędziów z zakresem ich obowiązków. W ocenie Trybunału, ustawa z 2007 r., wprowadzająca awanse poziome, „odrywała” problem wynagrodzeń sędziowskich od kryteriów sformułowanych przez ustrojodawcę. W szczególności staje się to widoczne na tle zawartej w wyroku o sygn. P 8/00 wypowiedzi, w której uwypuklono potrzebę zachowania adekwatności między sposobem ukształtowania wynagrodzeń sędziowskich a zakresem obowiązków sędziego, ocenianym przez pryzmat „kompetencji przyznanych przez prawo poszczególnym szczeblom wymiaru sprawiedliwości”. Tymczasem sytuacja związana z pojawieniem się kategorii sędziów awansowanych poziomo ewidentnie prowadziła do powstania zróżnicowania w zakresie wynagradzania sędziów wykonujących te same obowiązki. Zdaniem Trybunału, sędziowie awansowani w trybie awansu poziomego, którzy uzyskali prawo do kolejnych stawek awansowych, nie mogą odwoływać się do konstrukcji praw nabytych.

Z kolei orzeczenie w tym wyroku, że art. 4 pkt 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. jest niezgodny z wywodzoną z art. 2 Konstytucji zasadą dostatecznej określoności, stanowi wynik konstatacji Trybunału Konstytucyjnego, że „Wysoce niefortunne zredagowanie badanego przepisu właściwie uniemożliwiało taką jego wykładnię, która gwarantowałaby racjonalny wynik takiej operacji. Art. 4 pkt 3 ustawy z 2008 r. *de facto* bowiem obligował do stosowania instytucji znoszonej na mocy art. 4 pkt 1 i 2 ustawy. Na gruncie przepisów ustawy z 2008 r. nie sposób znaleźć żadnego racjonalnego uzasadnienia dla takiej regulacji intertemporalnej”. Stwierdzona niekonstytucyjność przepisu nie tworzy stanu prawnego, który uzasadniałby zasadność roszczeń zgłaszanych przez powódkę. Podobnie rzecz się ma z częściowym umorzeniem postępowania z uwagi na utratę mocy obowiązującej przepisów dotyczących zachowania przez sędziów i prokuratorów

awansowanych poziomo prawa do wynagrodzenia nabytego na podstawie ustawy z 2007 r. (art. 4 ust. 1 *in fine* ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r.).

Z przedstawionych przyczyn zarzuty skargi dotyczące naruszenia prawa materialnego nie mają usprawiedliwionej podstawy, gdyż powódka nie zachowała prawa do stanowiska sędziego sądu okręgowego w sądzie rejonowym ani też nie nabyła prawa do wynagrodzenia według V stawki awansowej.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c.

/tp/